

Kopi:
Stortingets energi- og miljøkomite
Reguleringsmyndigheten for energi

Ber om utsatt iverksetting av ny nettleiemodell og møte med statsråden

Avsenderne av dette brevet representerer kunder, leverandører, forbrukerorganisasjoner og miljøorganisasjoner som lenge har vært engasjert i regelverket for ny nettleiemodell.

Vi har hatt god dialog med tidligere statsråd, og vi har gitt innspill til OED, RME og nettselskapene om nettleiens innretning, tidsplan og vilkår for omlegging, både i offentlige høringer og i egne møter.

Ny nettleie bidrar neppe til bedre nettutnyttelse

Vi er enige i det overordnede målet med ny nettleie: *Å holde kostnadene i strømmettet så lave som mulig gjennom bedre nettutnyttelse.*

Men fordi ny nettleiemodell er mangelfullt utredet er det stor og økende usikkerhet om virkninger og konsekvenser. Å innføre en ny, og for de fleste uforståelig, nettleiemodell som rammer vilkårlig midt i en strømkrise, øker risikoen for folkelig motstand mot et nødvendig grønt skifte.

Det er behov for mer kunnskap om hvordan den enkelte strømkunde vil motta, forstå og reagere på prissignalene i en ny nettleiemodell. Det er ikke modellen i seg selv, men endret atferd hos strømkundene som kan gi bedre utnyttelse av nettet og reduserte nettinvesteringer.

Vi ber derfor statsråden utsette iverksettelse av forskriften til 1.7.2023.

Tiden frem til utsatt iverksettelse må brukes til reell pilotering av det foreslåtte effektleddet i nettleien, samt også alternative tariffmodeller, der man vurderer måloppnåelse og kundevennlighet.

Vi mener en modell som burde testes ut er et tidsdifferensiert energiledd som utgjør minimum 75 % av nettleien i kombinasjon med et forståelig fastledd. Mye tyder på at den beste nettleiemodellen for å oppfylle målsettingen om høyere nettutnyttelse er et så høyt energiledd, fordi forbrukerne både forstår og kan tilpasse seg prissignalene med kjent teknologi for tidsstyring.

Vi ber derfor også om et møte med statsråden for å diskutere saken, og ser frem til en konstruktiv prosess frem mot en ny nettleiemodell som også ivaretar hensynet til strømkundene på en god måte.

Mer om bakgrunnen for vår bekymring

Forskriften trer straks i kraft. Nettselskapene er sent ute med informasjon til kundene om modell og priser. Det skaper usikkerhet både for kunder og andre aktører som må forholde seg til nettariffene.

Vi erfarer at majoriteten av nettselskapene vil endre nettleien for forbrukerkunder til å bestå av et trinnvis effektledd og et tidsdifferensiert energiledd. Effektleddet for innværende måned bestemmes av gjennomsnittlig effektuttak i den timen som hadde høyest forbruk i foregående måned. Energileddet tidsdifferensieres med lavere pris på natten.

Effektledet som nettselskapene nå vil innføre, har ikke vært et alternativ i noen av de tre høringene som er gjennomført. NVE/RME omtalte i høringsdokument 5-2017 *målt effekt med månedsoppløsning* som mindre egnet for kundene som blir omfattet; forbrukerkunder og distriktladere med lav brukstid.

Vår kritikk av nettleiemodellen kan oppsummeres slik:

1. Beregninger viser at det lavere energiledet reduserer lønnsomheten i de fleste energisparetiltak. Det rammer de som allerede har og de som vurderer å investere i energieffektivisering, varmepumper og solstrøm i egen bolig.
2. Et effektledd gir svært høy nettleie pr kWh for distriktladestasjoner med lav brukstid. Slike ladestasjoner har normalt maksbelastning fredag kveld og søndag når det er mye ledig kapasitet i nettet. Effektledet er til hinder for å nå regjeringens mål om flere ladestasjoner i distriktene.
3. Lading av elbil på natten er gunstig for strømnettet. Likevel vil nå nattlading kunne gi høyere nettleie pga. effektledet. Det gjelder for både garasjer i borettslag og sameier og for eneboliger.
4. I borettslag og sameier vil hver enkelt leilighet og hver enkelt fellesfunksjon måtte betale effektledd. Simuleringer fra Sintef¹ viser det er mulig å redusere effektbelastningen med 50 % dersom fleksible fellesfunksjoner som elbillading og oppvarming av tappevann kan tilpasses forbrukstopper i leilighetene. Muligheten for slik utjevning er stengt med ny nettleiemodell.
5. For å gjøre tilpasninger i eget forbruk må forbrukerne investere i smartteknologi. Å styre og koble ut strømforbruk med høy effekt, som gulvvarme, varmtvannsbereder og elbillader, med tidsstyring etter timespris på strøm og tidsdifferensiert energiledet, er tilgjengelig teknologi.

Utfordringen er den samtidige styring etter gjennomsnittlig effektuttak i den timen som har høyest forbruk. Det er ikke en størrelse som er så enkel å måle og styre etter. Faktisk er vi ikke kjent med at det finnes produkter tilgjengelig som kan løse dette for husholdninger.

6. Kompleksiteten øker når forbrukerne må forholde seg til tidsstyringssignaler som timespris på strøm, tidsdifferensiert energiledet og effektuttak i den timen som har høyest forbruk. Disse signalene kan gi ulike svar på hva som er lurt å gjøre for å få lavest mulig strømregning.

Med vennlig hilsen

Holger Schlaupitz, fagsjef, Naturvernforbundet

Jon Evang, fagansvarlig energi, Zero

Benjamin Strandquist, seniorrådgiver, Bellona

Ketil Krogstad, spesialrådgiver, Norske Boligbyggelags Landsforbund (NBBL)

Linda Ørstavik Öberg, energipolitisk rådgiver, Huseierne

Erik Lorentzen, leder fag og rådgivning, Norsk elbilforening

Thor Egil Braadland, ansvarlig for myndighetskontakt, NAF

Tore Strandskog, dir. næringspolitikk, Nelfo, en landsforening i NHO

Rolf Iver Mytting Hagemoen, daglig leder, Norsk Varmepumpeforening

Frank Jaegtnes, adm.dir., Elektroforeningen

Jøns Sjøgren, adm.dir., Byggevarerindustriens Forening

Trine Kopstad Berentsen, daglig leder, Solenergiklyngen

Jarle Sørås, styreleder, Norsk solenergiforening

Ragnhild Bjelland-Hanley, seniorrådgiver, Norges Vel

¹ [SINTEF COFACTOR](#) FoU prosjekt, som skal undersøke samtidighet og topplast for bygg.